

PROGRAM PROFILAKTYKI
I
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA GMINY IŁŻA
na rok 2018

Wstęp

Wśród problemów społecznych w Polsce te związane z alkoholem są najtrudniejszymi do rozwiązania. Wynika to głównie z ich rozmiarów, złożoności, a także kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie ponoszą nie tylko osoby indywidualne, ale także całe społeczeństwo.

Alkohol jako produkt jest legalnym towarem rynkowym, ale ponieważ powoduje określone szkody społeczne, ekonomiczne i zdrowotne jest przedmiotem zainteresowania ustawodawcy, który poprzez stosowne regulacje stara się ograniczyć rozmiary tych szkód oraz przeciwdziałać ich powstawaniu.

Zgodnie z raportem Światowej Organizacji Zdrowia z 2009r. alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia i odpowiedzialny jest za ponad 60 rodzajów chorób i urazów.

Rozmiary problemów związanych z alkoholem, to również wysokie koszty społeczne i ekonomiczne, jakie ponoszą budżety państw. Koszty te szacowane są przez Światową Organizację Zdrowia na poziomie 1,3% PKB, tj. w przypadku Polski ok. 17,5 mld zł. Corocznie bezpośrednio lub pośrednio umiera na świecie 2,3 mln osób. Osoby nadużywające alkoholu stanowią około 20% pacjentów ostrych dyżurów.

Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020 w celu operacyjnym 2 – Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi zakłada profilaktykę ukierunkowaną i adresowaną do całych grup społecznych.

Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne, finansowe i osobowe. Przy opracowaniu Programu uwzględnione zostały wskazówki z „Rekomendacji Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Programu Przeciwdziałania Narkomanii z uwzględnieniem Narodowego Programu Zdrowia.

Postanowienia ogólne

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy. Szkody wynikające z nadużywania alkoholu prowadzą do społecznej destrukcji. Głównym celem profilaktyki jest ochrona dzieci, młodzieży i osób dorosłych przed nadużywaniem alkoholu i skutkami jakie z niego wynikają.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest kontynuacją zadań realizowanych na terenie Gminy Iłża od 1997 roku, których podstawowymi priorytetami jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych i odurzających, zmniejszenie rozmiarów tych które już występują.

Merytoryczną podstawą działań w ramach Gminnego Programu jest ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi (Dz.U. z

2016r. poz. 478, z późn. zm.), ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii , ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015r., poz. 1390).

I. Adresaci programu

Program adresowany jest do:

- dzieci i młodzieży,
- osób dorosłych pijących szkodliwie i ryzykownie,
- osób uzależnionych od alkoholu,
- ofiar przemocy w rodzinie,
- sprawców przemocy w rodzinie.

II. Główne cele strategiczne i operacyjne programu.

- 1) Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych i narkomanii;
- 2) Zmniejszenie rozmiarów problemów , które aktualnie występują:
 - ograniczenie nadmiernego spożycia napojów alkoholowych i zapobieganie narkomanii,
 - zmiana zachowań i postaw mieszkańców Gminy w sytuacjach związanych z alkoholem lub narkotykami,
 - wdrażanie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży,
 - zwiększanie skuteczności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

III. ZADANIA I SPOSOBY ICH REALIZACJI

1. Ograniczanie szkód wynikających z nadmiernego spożywania alkoholu wśród osób dorosłych i skali przemocy w rodzinie:

1. Rozpoznawanie i monitorowanie zachowań problemowych w rodzinie, kierowanie osób uzależnionych oraz członków i ich rodzin do odpowiednich instytucji pomocowych;
2. Prowadzenie wstępnych rozmów i motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego;
3. Kierowanie osoby zgłoszonej na badanie przez lekarzy biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia;
4. Współpraca z pracownikami socjalnymi i zespołem interdyscyplinarnym w zakresie motywowania do leczenia osoby uzależnionej, a także ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
5. Współpraca z Poradnią Terapii Uzależnień i Współuzależnienia od Alkoholu w Iłży w celu zwiększenia skuteczności leczenia osób uzależnionych i współuzależnionych;
6. Współpraca z Sądem Rejonowym w Lipsku (kierowanie wniosku w sprawie poddania obowiązkowi leczenia odwykowego);
7. Współpraca z Komisariatem Policji w Iłży oraz kuratorami sądowymi w celu zwiększenia skuteczności leczenia;
8. Kontynuacja działalności punktu informacyjno-konsultacyjnego w Iłży dla osób uzależnionych i ich rodzin;

2. Ograniczanie zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież poprzez realizację programów terapeutycznych oraz rozwój alternatywnych form spędzania wolnego czasu:

1. Monitorowanie skali problemów alkoholowych i narkomanii oraz zagrożeń behawioralnych w środowisku lokalnym poprzez prowadzenie badań ankietowych;
2. Realizacja i finansowanie programów profilaktycznych realizowanych w szkołach i świetlicach;
3. Organizowanie zajęć opiekuńczo-wychowawczych ukierunkowanych na organizację alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież zmniejszające ryzyko kontaktu z substancjami psychoaktywnymi (w tym pozalekcyjne zajęcia sportowe);
4. Organizowanie i wspieranie imprez oraz działań służących promocji zdrowego stylu życia z uwzględnieniem aktywności kulturalnej i sportowej dla dzieci i młodzieży (zakup sprzęty sportowego);
5. Współuczestnictwo w lokalnych kampaniach edukacyjnych, zakup broszur, publikacji i literatury fachowej z zakresu profilaktyki alkoholowej i narkomanii;
6. Wspieranie i prowadzenie kampanii promujących trzeźwość, organizowanie festynów z udziałem ochotniczych straży pożarnych, policji, sołectw, seniorów, młodzieży i klubów sportowych;
7. Organizowanie i finansowanie imprez okolicznościowych i integracyjnych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych (np. Dzień Dziecka, festyn rodzinny, wycieczki, rajdy);
8. Finansowanie szkoleń dla osób realizujących programy profilaktyczne;
9. Wspieranie inicjatyw społecznych wiejskich propagujących działania o charakterze profilaktycznym, integracyjnym, nakierowanych na rodzinę;
10. Współdziałanie i wspomaganie organizacyjne, merytoryczne stowarzyszeń, instytucji i organizacji pozarządowych prowadzących działalność w zakresie profilaktyki uzależnień.

IV. ZDANIA GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH oraz PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

1. Inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz narkomanii;
2. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego:
 - a) przyjęcie zgłoszenia o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek z art. 24 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
 - b) wzywanie na rozmowę osoby, co do których wpłynęło zgłoszenie i zmotywowanie do leczenia odwykowego,
 - c) złożenie wniosku o wszczęcie postępowania do Sądu Rejonowego w Lipsku;
3. Opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałą Rady Miejskiej;
4. Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych;
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

V. REALIZATORZY PROGRAMU

Problemy związane z nadużywaniem alkoholu dotyczą znacznej części społeczeństwa, dlatego Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Iłża, którzy w życiu spotykają się z tym problemem oraz jego konsekwencjami, a także do wszystkich zainteresowanych tą problematyką. Realizatorami programu są w szczególności:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Iłży;
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie w Iłży;
3. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iłży;
4. Świetlice socjoterapeutyczne i świetlice wiejskie;
5. Szkoły podstawowe, ponadgimnazjalne;
6. Dom Kultury oraz Klub Dzieci i Młodzieży „WOLONTARIAT”;
7. Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Iłży;
8. Instytucje, organizacje pozarządowe działające na terenie gminy oraz osoby fizyczne.

VI. FINANSOWANIE DZIAŁALNOŚCI GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych przysługuje zryczałtowana kwota wynagrodzenia bez względu na pełnioną funkcję **140,00 zł brutto** za udział w posiedzeniu oraz zwrot kosztów podróży służbowych.
2. Zadania koordynatora wykonania Programu realizuje Pełnomocnik ds. uzależnień, a wynagrodzenie określa umowa-zlecenie (900 zł brutto miesięcznie).
3. Wynagrodzenia osób pełniących dyżury w Punkcie konsultacyjnym według jego harmonogramu (dwa razy w tygodniu od 16⁰⁰ - 18⁰⁰ , umowa zlecenie dla 2 osób po 500 zł brutto miesięcznie). **Koszt realizacji 12.000 zł brutto.**
4. Prowadzenie grupy wsparcia dla osób uzależnionych i członków ich rodzin. **Koszt realizacji 6.000 zł brutto.**
5. Koszty utrzymania i doposażenia biura GKRPA – **6.320 zł.**

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Środki na realizację zadań wynikających z Programu pochodzą z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 181 ustawy.

Planowane dochody w roku 2018 - **236.679,00 zł**

Środki z roku 2017 - **29.656,00 zł**

Planowane wydatki na realizację Gminnego Programu Profilaktyki w 2018 roku wynoszą ogółem **266.335,00 zł** w tym **30.000 zł** na realizację programu przeciwdziałania narkomanii.